

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3244/2016. (XI. 28.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Stumpf István* alkotmánybíró különvéleményével – meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.20.866/2015/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, és a Kúria Pfv.IV.20.866/2015/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint az ítélet sérti az Alaptörvény II. cikkét, a VI. cikk (1) bekezdését, valamint a IX. cikk (4) bekezdését.
- [2] 1.1. Az indítványozó által előadott, illetőleg a bíróság által megállapított tényállás szerint az indítványozó és társai (a továbbiakban: indítványozó, illetőleg civil szervezet) körében a 2000-es évek elején felmerült a gondolata annak, hogy Mohácson Trianon-emlékművet állíttassanak. Az emlékmű ötletével a település önkormányzata is egyetértett. A képviselő-testület több, a városhoz kötődő művészt kért fel, hogy készítse el az emlékmű tervét, végül 2005 márciusában négy javaslatot bírált el, köztük az egyik az indítványozó és társai által javasolt alkotás volt. A pályamunkákat egy képző- és iparművészeti lektorátus értékelte, és a szakemberek az egyik pályázó művész elképzelését ítélték a legjobbnak.
- [3] Mivel a képviselő-testület nem az indítványozó és társai által támogatott javaslatot választotta, ezért az indítványozó 2006 januárjában társaival együtt aláírásgyűjtésbe kezdett a városban a civil szervezetük terve mellett. Az aláírásgyűjtés egy hétig tartott, 2050 fő írta alá az aláírásgyűjtő ívet. Helyi népszavazás kiírására végül nem került sor, azonban a tárgyban tartott közvélemény-kutatás a szakmai zsűri által javasolt, és a képviselő-testület által kiválasztott művet támogatta.
- [4] Az indítványozó ebbe nem tudott beletörődni. Úgy vélte, hogy a képviselő-testület jogot sértve szorította háttérbe a civil szervezet tervét, a pályázat szabálytalan volt, így eredménye érvénytelen. Vitatta a közvélemény-kutatás szabályszerűségét és eredményét is. A Trianon-emlékmű létesítése miatt az indítványozó és a település polgármestere – a peres eljárás alperese, a továbbiakban: alperes – között a viszony elmérgesedett, közöttük 2006-tól kisebb-nagyobb összeütközések történtek, illetve több (mind polgári, mind büntető) eljárás is indult.
- [5] 1.2. A jelen alkotmányjogi panasz közvetlen előzménye a település hetilapjában megjelent cikk volt, melyet az alperes polgármesterként írt.
- [6] Az indítványozó (a bírósági eljárás során felperes) a cikk miatt annak megállapítását kérte a bíróságtól, hogy az alperes megsértette a jó hírnevét, és becsületét a cikkben használt kifejezésekkel, kijelentésekkel. Kérte továbbá, hogy a bíróság az alperest a további jogsértéstől tiltsa el, kötelezze elégtételadásra, valamint 1 000 000 Ft vagyoni, illetve ugyanennyi nem vagyoni kártérítés megfizetésére.

- [7] A Pécsi Törvényszék 11.P.21.218/2011/10. számú ítéletével megállapította, hogy az alperes az indítványozó becsületehez, valamint jóhírnévhez kapcsolódó személyhez fűződő jogát megsértette; az alperest eltiltotta attól, hogy a továbbiakban az indítványozóra sértő kijelentéseket tegyen; az alperest írásbeli bocsánatkérésre kötelezte; az indítványozó részére nem vagyoni kártérítést állapított meg, ezt meghaladóan pedig a keresetet elutasította.
- [8] A Pécsi Törvényszék ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést. A Pécsi Ítéltábla Pf.V.20.531/2012/7. számú részítéletében az elsőfokú ítéletet fellebbezett részében részben megváltoztatta. Megállapította, hogy a kifogásolt cikkben az alperes megsértette az indítványozó becsületét azokkal a kijelentéseivel, melyek szerint a felperes „szerencsétlen flótás”, illetve „szerencsétlen együgyű”. A másodfokú bíróság mellőzte az alperes eltiltását a felperesre nézve a sértő kijelentések tételétől, helyette az alperest a további jogsértéstől tiltotta el. Mellőzte továbbá az alperes bocsánatkérésre kötelezését, helyette kötelezte az alperest, hogy az önkormányzati hetilapnak az ítélet jogerőre emelkedését követően megjelenő számában a bíróság által meghatározott szöveggel közleményt tegyen közzé saját költségén, kommentár nélkül. Ezen felül az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezett részében hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és új határozat hozatalára utasította.
- [9] A Pécsi Ítéltábla részítélete folytán megismételt eljárás eredményeképp a Pécsi Törvényszék 19.P.20.172/2013/21. számú ítéletében megállapította, hogy az alperesi cikk a több száz alaptalan rágalmozó feljelentésre vonatkozó valótlan ténynek az állításával megsértette az indítványozó jóhírnévét. Az elsőfokú bíróság ezen felül 300 000 Ft nem vagyoni kártérítést állapított meg az indítványozó javára, ezt meghaladóan pedig a keresetet elutasította.
- [10] Az alperes fellebbezése folytán eljáró Pécsi Ítéltábla Pf.VI.20.007/2015/5. számú ítéletével – a település hetilapja nevének pontosítása mellett – helybenhagyta az elsőfokú ítéletet, a perköltség viselése tekintetében azonban – az alperes javára – megváltoztatta azt. Az ítéltábla határozata indokolásában kifejtette többek között azt, hogy nem iratellenes az az elsőfokú ítéleti megállapítás, hogy a peres felek közötti rossz viszony eredője a trianoni emlékmű körül kialakult nézeteltérés volt. Nem értett egyet azzal az alperesi kifogással, hogy az alperes magatartása csupán reakció volt. Megállapította az ítéltábla, hogy a cikk megjelenéséig ténylegesen öt eljárás indult meg, így az írásban közölt több száz eljárás nem felelt meg a valóságnak. Kimondta azt is, hogy az alperesi cikkben szereplő, az eljárások számszerűsíthető nagyságrendjére vonatkozó költői túlzást a közszereplő sem köteles tűrni.
- [11] 1.3. A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben annak hatályon kívül helyezését és a kereset teljes elutasítását kérte.
- [12] A Kúria – indítványozó által támadott – Pf.V.20.866/2015/8. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, és az indítványozó keresetét teljes egészében elutasította.
- [13] Indokolásában rámutatott arra, hogy a jóhírnév sérelmének megállapítására a valótlan és a személy hátrányos megítélését kiváltó, sértő tartalmat hordozó tény állítása, híresztelése alkalmas. A Kúria egyetértett a másodfokú bírósággal a tekintetben, hogy az alperes nem az önkormányzat képviselőjében járt el, hanem saját véleményét fogalmazta meg. Az alperes érveire reagálva hangsúlyozta azt is, hogy nem lehet figyelmen kívül hagyni a személyhez fűződő jogsértés miatti igényérvényesítés esetén a kölcsönösen elkövetett jogsértések egymással való összefüggéseit. Ugyanakkor az, hogy valaki egy jogsértő nyilatkozatra reagál jogsértő kijelentéssel, nem ad felmentést a személyiségi jogsértés jogkövetkezményei alól; minden esetben a kifogásolt közlést kell vizsgálat tárgyává tenni. Ennek megfelelően a Kúria azt vizsgálta, hogy az alperesnek a per tárgyát képező azon kijelentése, hogy az indítványozó több száz alaptalan feljelentést tett ellene és mások ellen, megalapozza-e a személyhez fűződő jog sérelmét. A Kúria egy korábbi kúriai döntésre utalva kimondta: a peres fél olyan – tényeken alapuló – nyilatkozata, hogy a másik fél mindenkit feljelent, vélemény, ezért nem alkalmas a jóhírnév sérelmének megállapítására. Ennek megfelelően a konkrét ügyben megállapította, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jog a véleményt annak érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védi, így adott esetben a téves vagy túlzó vélemény közlése sem eredményez jogsértést. A Kúria szerint az alperesi cikk vizsgált közlése az indítványozó magatartását értékelő, való tényekből levont következtetést kifejező vélemény volt, ami nem alapozza meg a helyi közéletben aktívan részt vevő indítványozó jóhírneve megsértésének megállapítását. A fentiekben túl a Kúria vizsgálta azt is, hogy az indítványozó a cikk közléseivel okozati összefüggésben elszenvedett-e olyan nem vagyoni kárt, mely a kárigényét megalapozza; ezt azonban nem látta kellően alátámasztottnak. Erre tekintettel a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, és az indítványozó keresetét teljes egészében elutasította.

- [14] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Kúria Pfv.IV.20.866/2015/8. számú ítélete alaptörvény-elleneségének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert az szerinte sérti az Alaptörvény II. cikkét, a VI. cikk (1) bekezdését, valamint a IX. cikk (4) bekezdését.
- [15] 2.1. Indítványában ismertette az alperes és közte kialakult peres eljárás előzményeit, illetve előadta, hogy álláspontja szerint a Kúria figyelmen kívül hagyta az első- és másodfokú bíróság által feltárt tényállást, és iratellenes döntést hozott. Előadta, hogy az alperes cikke csak valótlan tényállításokat és becsületét sértő jelzőket tartalmaz, melyek alapján a cikk olvasóiban az a benyomás alakulhat ki az indítványozóval kapcsolatban, hogy nem beszámítható, cselekedetei következményeivel nem tud számolni. Az indítványozó szerint a Kúria a támadott döntéssel a véleménynyilvánítás szabadságára hivatkozva súlyosan megsértette az emberi méltóságát. Hangsúlyozta azt is, hogy a cikk megjelenésekor – szemben a Kúria állításával – nem volt közszereplő. Kérelme alátámasztásául a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatra is hivatkozott.
- [16] 2.2. Az indítványozót az Alkotmánybíróság főtítkára hiánypótlásra hívta fel, melyben tájékoztatta arról, hogy a beadvány nem tartalmaz kellő alkotmányossági szempontú indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés az Alaptörvény megjelölt cikkeit miért és mennyiben sérti. Felhívta az indítványozó figyelmét arra is, hogy az indítvány indokolásának célszerű kitérnie az Alaptörvénynek az alkotmányjogi panaszban hivatkozott valamennyi rendelkezésére.
- [17] 2.3. Hiánypótlásra történt felhívását követően az indítványozó kérelmét kiegészítette: azt kifogásolja, hogy a Kúria a támadott ítéletben az alperesi cikkben foglaltakat véleménynek minősítette. Alkotmányjogi panaszában előadta, hogy a sérelmes cikkben használt kifejezések súlyosan dehonesztálóak rá nézve, emberi méltóságát és becsületét sértik, ezt pedig a Kúria figyelmen kívül hagyta. Álláspontja szerint „a becsület a személyről a társadalomban kialakult értékítélet, amelynek kedvezőtlen megváltoztatása a becsület sérelmét jelenti”. Az indítványozó szerint minden közlés – függetlenül annak megjelenési formájától –, mely valakiről a valós társadalmi értékének meg nem felelő véleményt tartalmaz, a becsület sérelmét jelenti. A véleménynyilvánítás – különösen a közéleti vitában kifejtett vélemény – ugyanakkor önmagában nem okozza az emberi méltóság sérelmét, még ha az egyénre nézve sérelmes is. Az indítványozó szerint azonban az adott esetben a Kúria a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével, és az indítványozó keresetének elutasításával figyelmen kívül hagyta a cikkben használt – emberi méltóságot sértő – kifejezéseket, az indítványozó állítólagos több, mint száz alaptalan, rágalmazó feljelentésével kapcsolatban megállapított tényeket, és való tényekből levont következtetést megfogalmazó véleményként nem tartotta az alperesi cikket jogsértőnek. Az indítványozó hangsúlyozta azt is, hogy a véleménynyilvánításnak az emberi méltóság korlátja lehet, és a hamis tények állítása nem áll alkotmányos védelem alatt. Minderre tekintettel a Kúria döntése ellentétes az Alaptörvény II. cikkével, VI. cikk (1) bekezdésével, valamint IX. cikk (4) bekezdésével.
- [18] 3. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak.
- [19] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indoklással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [20] 4. A határidőben érkezett alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem befogadható.
- [21] 4.1. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése alapján az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az 52. § (1b) bekezdése pedig meghatározza, mikor tekinthető a kérelem határozottnak.
- [22] Az indítványozó megjelölte az Abtv. 27. §-át, mint az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó hivatkozást [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]; megjelölte a Kúria Pfv.IV.20.866/2015/8. számú ítéletét, melyet alaptörvény-ellenesnek tart [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont]; megjelölte az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, így az Alaptörvény II. cikkét, VI. cikk (1) bekezdését, IX. cikk (4) bekezdését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]; elő-

adta az Alaptörvényben biztosított jogai sérelmének lényegét és indokát adta, hogy a sérelmezett bírói döntés az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel miért és mennyiben ellentétes [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pont]; továbbá kifejezett kérelmet terjeszt elő a bírósági döntés alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].

- [23] 5. Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság formai feltételeinek vizsgálatát követően az alkotmányjogi panasznak az Abtv. 27. § és 29. §-a szerinti tartalmi követelményeit vizsgálta.
- [24] 5.1. Az Abtv. 27. §-a értelmében alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [25] Az indítványozó jogorvoslati lehetőségét kimerítette, alkotmányjogi panaszát a Kúria felülvizsgálati jogkörében hozott ítélete ellen terjesztette elő, további jogorvoslat nincsen számára biztosítva; továbbá az alkotmánybírósági eljárás alapjául szolgáló ügyben félként szerepelt, ezért az Abtv. 27. §-a, és az Abtv. 51. § (1) bekezdése szerinti jogosultnak és nyilvánvalóan érintettnek tekinthető.
- [26] 5.2. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {például: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}.
- [27] 5.3. Az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá: az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdése értelmében a véleménynyilvánítás szabadságának gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának a megsértésére. Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes a véleménynyilvánítás szabadsága és a jó hírnév védelme összefüggései vonatkozásában [többek között: 36/1994. (IV. 24.) AB határozat, 7/2014. (III. 7.) AB határozat, 13/2014. (IV. 18.) AB határozat stb.], melyet a jelen ügyben is irányadónak tekintett. Az Alkotmánybíróság a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatban megállapította, hogy „[a]z Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdéséből is kitűnően az emberi méltóságból fakadó becsületvédelem, jó hírnév és az állami intézményekbe vetett közbizalom a vélemény-szabadság és így a közügyeket érintő szólás alkotmányosan igazolható korlátját jelenti. Nyilvánvaló emellett az is, hogy nem a közéleti véleménynyilvánítás szabadságával él, aki a másik személy emberi mivoltában való megalázása érdekében használ súlyosan bántó, vagy sértő kifejezéseket. Ennek megfelelően az emberi státuszt közvetlenül megtestesítő emberi méltóság a közéleti vita szabadságának határvonalát jelöli ki” (Indokolás [29]).
- [28] Az Alkotmánybíróság kimondta azt is, hogy „[a]z értékítéletre, az egyén személyes véleményére a véleménynyilvánítási szabadság minden esetben kiterjed, függetlenül attól, hogy az értékes vagy értéktelen, igaz vagy hamis, érzelmen vagy észérveken alapul. [...] A véleménynyilvánítási szabadság nem ilyen feltétlen a tényállítások tekintetében. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a véleménynyilvánítás szabadsága nem terjed ki a becsületsértésre alkalmas valótlan tények közlésére akkor, ha a nyilatkozó személy kifejezetten tudatában van a közlés valótlanosságának (tudatosan hamis közlés) vagy foglalkozása, hivatása gyakorlásának szabályai szerint elvárható lett volna tőle a tények valóságtartalmának vizsgálata, de a véleménynyilvánítási alapjog felelős gyakorlásából adódó gondosságot elmulasztotta. A véleménynyilvánítás szabadsága csak a bírálat, jellemzés, nézet és kritika szabadságát foglalja magában, de az alkotmányos védelem nem vonatkozhat a tények meghamisítására. Ezen túlmenően a szabad véleménynyilvánítás olyan alkotmányos alapjog, amely csak felelősséggel gyakorolható, és a valótlan tények közlésének elkerülése érdekében bizonyos kötelezettségekkel jár a közvélemény alakításában hivatásszerűen részt vevő személyek esetében.”
- [29] 5.4. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróságnak tehát azt kellett vizsgálnia az alkotmányjogi panasz alapján, hogy az alperes Kúria által „való tényekből levont következtetést megfogalmazó” véleménynek minősített kijelentése valójában nem értékítélet, hanem tényállításnak kell tekinteni, és ebből következően arra szigorúbb mércének kell vonatkoznia.

- [30] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza: „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslással (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének [...]. Önmagukban azonban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „a tényállás feltárása, a bizonyítékok mérlegelése és ennek alapján a következtetések levonása a rendes bíróságok feladata, amely önmagában alkotmányossági kérdést nem vet fel” {3250/2014. (X. 14.) AB végzés, Indokolás [11]; 3239/2013. (XII. 21.) AB végzés, Indokolás [14]; 3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [16]}.
- [31] Az Alkotmánybíróság szerint az indítvány annak megállapítására irányul, hogy a sérelmes alperesi kijelentés nem értékítéletnek, hanem tényállításnak minősül, ez viszont a fentieknek megfelelően a rendes bíróságok mérlegelési jogkörébe tartozó kérdés {Hasonlóan lásd: 3147/2016. (VII. 22.) AB végzés, Indokolás [23]–[26]}.
- [32] Az Alkotmánybíróság a fentiekben kifejtettek alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem tartalmaz olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely érdemi alkotmánybírói eljárásra okot adhatna, illetve nem észlelt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet sem.
- [33] Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz vizsgálatának eredményeként megállapította, hogy az nem felel meg az Abtv. 29. §-ában támasztott követelménynek, ezért nem fogadható be. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2016. november 21.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Stumpf István alkotmánybíró különvéleménye

- [34] Az alkotmányjogi panasz visszautasításával nem értek egyet.
- [35] A többségi végzés az alkotmányjogi panaszt azon az alapon utasítja vissza, hogy „az indítvány annak megállapítására irányul, hogy a sérelmes alperesi kijelentés nem értékítéletnek, hanem tényállításnak minősül, ez viszont a fentieknek megfelelően a rendes bíróságok mérlegelési jogkörébe tartozó kérdés {hasonlóan lásd: 3147/2016. (VII. 22.) AB végzés, Indokolás [23]–[26]}”.
- [36] Az indokolás emellett rögzíti, hogy „[a]z Alkotmánybíróság gyakorlata következetes a véleménynyilvánítás szabadsága és a jó hírnév védelme összefüggései vonatkozásában [többek között: 36/1994. (IV. 24.) AB határozat, 7/2014. (III. 7.) AB határozat, 13/2014. (IV. 18.) AB határozat stb.], melyet a jelen ügyben is irányadónak tekintett.” A hivatkozott 13/2014. (IV. 18.) AB határozat ugyanakkor a fentiekhez képest részben eltérő megközelítést választ, amely nem zárja ki teljesen tényállítás-véleménynyilvánítás kérdésében történő alkotmánybírói állásfoglalást: „[a]z Alkotmánybíróság álláspontja szerint ugyanakkor a jelen ügyben felmerülő kérdések alkotmánybírói értékelése nem haladja meg az Alaptörvényben az Alkotmánybíróság számára kijelölt alkotmányossági szempontú felülvizsgálat határait. Ennek oka, hogy a közéleti vita során elhangzottak bírálatként, avagy tényállításként értékelése, és az ahhoz kapcsolódó jogalkalmazói jogértelmezés közvetlenül befolyásolják a véleménynyilvánítás szabadságának gyakorolhatóságát és tényleges érvényesülését” (Indokolás [51]).
- [37] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló bírói eljárásokban annak a kijelentésnek a tényállításként vagy értékítéletként minősítése volt kérdés, hogy az indítványozó „már több száz alaptalan rágalmozó feljelentést tett a város képviselője, jegyzője és még ki tudja ki ellen”. A Pécsi Törvényszék azt állapította meg, hogy az alperesi cikk a több száz alaptalan rágalmozó feljelentésre vonatkozó valótlan ténynek az állításával megsértette az

indítványozó jóhírnevét. Pécsi Ítéletábra – ezzel lényegében egyetértően – rámutatott, hogy a cikk megjelenéséig ténylegesen öt eljárás indult meg, így az írásban közölt több száz eljárás nem felelt meg a valóságnak; ítéletében kimondta azt is, hogy az alperesi cikkben szereplő, az eljárások számszerűsíthető nagyságrendjére vonatkozó költői túlzást a közszereplő sem köteles tűrni. A Kúria szerint azonban – az első- és másodfokú bíróság értelmezésével szemben – az alperesi cikk vizsgált közlése az indítványozó magatartását értékelő, való tényekből levont következtetést kifejező vélemény volt, ami nem alapozza meg a helyi közéletben aktívan részt vevő indítványozó jóhírneve megsértésének megállapítását.

- [38] Mindezekre tekintettel indokoltnak láttam volna, hogy az Alkotmánybíróság a jelen ügyben – érdemi eljárás keretében – kibontsa azt a szempontrendszert, amely szerint egy kijelentés tényállításként vagy értékítéletként minősíthető, s ez alapján megvizsgálja, hogy a Kúria ítéletébe foglalt értelmezés az irányadó szempontoknak megfelel-e.

Budapest, 2016. november 21.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/549/2016.

• • •